

7.téma: Pokora

Sestra Tereza Lengyelová, SSpS, sa narodila v Ťahanovciach, ktoré sú dnes mestskou časťou Košíc. Trinásteho mája tohto roku oslávila svoje 90. narodeniny. Dožila sa teda toľkých rokov, koľko je naša kongregácia prítomná na Slovensku – jej osobná história a história slovenskej provincie Misijných sestier sa začali v roku 1931. Sestra Tereza aj vo vysokom veku – a už takmer rok pripútaná na lôžko – žije svoje misijné poslanie neustálou modlitbou, ako aj pokorným a trpezlivým znášaním staroby a odkázanosti na druhých.

Sestra Tereza vstúpila do kláštora v Ivanke pri Nitre v roku 1948. Bola postulankou, keď – ako hovorí – „v tisíc deväťsto päťdesiatom prišli v jedno ráno takí páni a prikázali v ten istý večer poslať domov všetky, čo boli v kláštore a ešte neboli oblečené.“ Takto sestra Tereza náhle opustila kláštor a vrátila sa domov k rodičom. Následne sa začalo s presúvaním rehoľníčok do tzv. ženských sústreďovacích kláštorov, medzi ktorými bol aj kláštor v Ivanke pri Nitre. Komunisti chceli týmto spôsobom dosiahnuť izoláciu rehoľníkov od veriaceho ľudu a nechať ich postupne vymrieť. Náboženstvo malo byť zlikvidované, svedomie človeka umlčané – tak sa mala otvoriť cesta dialektickému materializmu.

„Musela som si nájsť zamestnanie, dakde sa zamestnať a jeden duchovný otec nám poradil študovať za ošetrovateľky, že tak sa najlepšie udržíme v duchovnom živote. Tak sme išli študovať,“ spomína sestra Tereza. Z Ťahanoviec a blízkeho okolia boli štyri, ktoré boli ako postulanky nasilu prepustené z kláštora, ale stále mali nádej, že raz sa opäť bude dať vstúpiť do kláštora. „Mali sme duchovného otca, ktorý vedel, že sa chceme vrátiť, a podporoval nás. Bývali sme u rodičov, chodili do práce a čakali,“ zhŕňa sestra Tereza. Bolo to nakoniec celých osemnásť rokov. „Duchovne sme sa podporovali, nikam sme nechodili, len do kostola,“ hovorí sestra Tereza a dodáva, že aj u rodičov našli podporu. „Každá z nás žila svojím duchovným životom, modlili sme sa tie modlitby ako v kláštore. Žili sme ako v kláštore.“ A boli si navzájom oporou. Keď sa jednej z nich doma sťažila situácia, sestra Tereza jej urobila miesto vo svojej izbe u rodičov a tam spolu bývali. Sestra Tereza počas tohto obdobia pracovala v nemocnici v Kežmarku a neskôr v dojčenskom ústave v Košiciach.

„So sestrami sme boli v kontakte málo, lebo sme sa báli, že sestry by boli prenasledované, keď by sme tam chodili,“ odpovedá sestra Tereza na otázku, či boli počas tohto dlhého osemnásťročného obdobia v kontakte so sestrami v tom čase umiestnenými v sústreďovacích kláštoroch. Nevymieňali si ani korešpondenciu. Niekoľkokrát však navštívili sestry sústredené v Slovenskej Ľupči, čo vzbudilo pozornosť príslušných orgánov. „Dedinské sukne sme mali a keď sme išli do tej Ľupče, prisadli si k nám do vlaku a vypytovali sa, kde sme boli.“ Sledované boli aj doma. „Vedeli, že sme boli predtým u sestier. Sestra Bohumíra (Školníková, pozn.) bola v base,

aj kňazi SVD boli zatvorení. Vyšetrovali nás, chceli od nás mená. My sme nechceli povedať, koho poznáme.“ Vypovedali aj na súde, ale všetko zatajili. „Hovorili nám, že sme preto išli za detské sestry, lebo nám to prikázali v kláštore, aby sme nešli ku dospelým a nevydali sa,“ naznačuje uvažovanie komunistických pohlavárov sestra Tereška.

V období tzv. uvoľnenia mohli rehole začať prijímať dorast. Vtedy sestra Bohumíra a sestra Dobroslava navštívili sestru Terešku aj ostatné prepustené postulanky a povedali im, že môžu prísť do kláštora. „Tak sme sa prihlásili a boli sme naradostené, že môžeme ísť. Po osemnástich rokoch sme išli znova do kláštora. Boli sme na mieste, boli sme sestry.“

Po noviciáte v českých Brtníkoch prišli ešte ako novicky do Levoče, kde skladali prvé sľuby. Potom pôsobila sestra Tereška v Čechách, kde pracovala v starobinci. Odtiaľ prišla do obce Maňa na juhozápadnom Slovensku. Tam sa pätnásť rokov starala o postihnuté deti. Keď jej nadišiel čas odchodu do dôchodku, pokračovala v službe v Nitre na Kalvárii v Misijnom dome, kde pracovala dvanásť rokov ako kuchárka. Na otázku, čo bolo v jej živote ťažké, sestra Tereška odpovedá, že nič také ťažké nebolo.

Dnes je sestra Tereška v kláštore v Ivanke pri Nitre a už takmer rok je pripútaná na lôžko. „Ťažko mi je to, že nič sama nevládzem, že som odkázaná na pomoc druhého. Trápi ma tá nemohúcnosť,“ hovorí sestra Tereška, ktorej je to o to ťažšie, že prežila svoj život v nasadení a veľmi aktívne.

„Zaopatrujú ma, krmia ma a potom už mi dajú ruženec do ruky a celý deň ho držím v ruke... a celý deň sa modlím ruženec, až do večera. Iné sa nemodlím, lebo z knižky sa modliť nevidím. A niekedy neviem ani ten ruženec dostať do rúk.“

Sestra Tereška pokračuje vo svojej misii modlitbou a obetou, v pokore prijímajúc pomoc druhých. Zaujíma sa o život sestier. Vie, kde ktorá sestra pôsobí a čomu sa venuje. Je vďačná a nestážuje sa. A stále vie osviežiť dušu druhého svojím zmyslom pre humor. „Pripomína mi to, že ako dieťa, keď ho prebalia a dajú mu bábiku, aj ja som ako decko,“ hovorí. „Prebalia ma a ruženec mi dajú ako bábiku,“ a usmeje sa.

Sestra Tereška je vďačná Bohu, že život prežila v posväcujúcej milosti. „Ďakujem Pánu Bohu, že sa o mňa má teraz kto postarať. Teraz som len odkázaná na druhých. Ťažko mi padne, že ma musia dvíhať. Pripravujem sa na smrť. Chcela by som skorej zomrieť. Modlím sa. Celý deň sa modlím, keď nespím.“

Na otázku, čo je v živote dôležité, sestra Tereška odpovedá: „Žiť podľa Desatora a chrániť sa hriechu.“